

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 1127-07 ארזן אחזקות נ' פקיד שומה

1

בפני כב' השופט מגן אלטוביה

ארזן אחזקות
ע"י ב"כ עוה"ד רווית עברון

מערערת

נגד

פקיד שומה
ע"י ב"כ עוה"ד אריק ליס מפרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)

משיב

2

3

פסק דין

4

5

לפניי ערעור על שומה שקבע המשיב בצו למערערת עבור שנות המס 2002 – 2003.

6

7

רקע עובדתי וגדר המחלוקת

8

1. בשנת המס 2002 היה בבעלות המערערת אג"ח שהונפקו על ידי חברת חשמל לישראל בע"מ (להלן: "חברת החשמל"), בהנפקה מכוח כלל 144a לפי ה-Securities Act of 1933 (להלן: "האג"ח" ו-"חוק ניירות הערך האמריקאיים", בהתאמה). במהלך 2002 שולמה למערערת ריבית על פי תנאי האג"ח בסך 1,928,876 ₪. התשלום בפועל נעשה באמצעות גורם מתווך שהינו תושב חוץ. המערערת הצהירה על קבלת הריבית ובדוח ההתאמה לצורכי מס לא כללה את ההכנסה מריבית במסגרת הכנסתה החייבת, מאחר ולגישתה לא מדובר בהכנסה "שנצמחה, שהופקה או שנתקבלה בישראל", כאמור ברישא של סעיף 2 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961, כנוסחה לפני תיקון 132 (להלן: "הפקודה"). המשיב קבע בשומה כי מדובר בהכנסה החייבת במס, מכוח סעיף 4)2 לפקודה או לחילופין מכוח סעיף 4)5 לפקודה.

15

16

17

18

2. בשנת 2002 דיווחה המערערת על רווח הון בסך 2,997,498 ₪ בגין מכירת האג"ח. רווח זה קוזז על ידה כנגד הפסד הון ריאלי מניירות ערך, לפי סעיף 6 לחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 (להלן: "חוק התיאומים"). המשיב קבע בשומה כי האג"ח אינו מהווה נייר ערך אשר חל לגביו סעיף 6 לחוק התיאומים, ולאור הוראות סעיף 6(ז)(1)(ב)(1) לחוק התיאומים לא ניתן לקזז הפסד הון ריאלי מניירות ערך כנגד רווח בגין מכירת האג"ח.

22

23

24

3. בשנת המס 2003 בחרה המערערת שלא להפעיל את הוראות חוק התיאומים, מאחר שלגישתה אין להפעיל את החוק שעה ששיעור השינוי במדד המחירים לצרכן (להלן: "המדד") באותה השנה היה שלילי. לגישת המשיב, יש להפעיל את הוראות חוק התיאומים גם במקרה של מדד שלילי.

26

27

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 1127-07 ארזן אחזקות נ' פקיד שומה

על קביעות המשיב האמורות חולקת המערערת.

הכנסת הריבית מהאג"ח

4. לטענת המשיב הכנסת הריבית מהאג"ח חייבת במס בישראל מכוח סעיף 2(4) לפקודה. סעיף 2 לפקודה כנוסחו במועדים הרלוונטיים קבע:

"מס הכנסה יהא משתלם, בכפוף להוראות פקודה זו, לכל שנת מס, בשיעורים המפורטים להלן, על הכנסתו של אדם שנצמחה, שהופקה או שנתקבלה בישראל, ממקורות אלה: ...
(4) דיבידנד, לרבות דיבידנד המשתלם מתוך רווחי הון של החברה, ריבית, הפרשי הצמדה או דמי ניכיון;"

אין חולק כי ההכנסה שבידי המערערת הינה הכנסת ריבית, אך הצדדים חלוקים האם הכנסה זו נצמחה, הופקה או נתקבלה בישראל. המשיב טוען כי ההכנסה נצמחה או הופקה בישראל, וזאת לאור מבחן **מירב הזיקות** שהוגדר בפסק הדין ע"א 702/70 **פקיד שומה חיפה נ' חברת החשמל לישראל בע"מ**, פד"א ד, 263. מנגד, טוענת המערערת גם היא כי לפי מבחן מירב הזיקות מדובר בהכנסה שהופקה דווקא מחוץ לישראל.

5. לחילופין טוען המשיב כי הכנסת הריבית מהווה הכנסה חייבת במס מכוח סעיף 5(4) לפקודה, אשר בשנת המס 2002 קבע:

"בלי לגרוע מהוראות כל דין בדבר מקום ההכנסה יראו כהכנסה מופקת בישראל: ...
(4) (א) ריבית, הפרשי הצמדה... ששילם תושב ישראל..."

לטענת המשיב, ההתחייבות לתשלום הריבית (והקרן בבוא היום) חלה על חברת החשמל, תושבת ישראל, ולפיכך מדובר בהכנסה שהופקה בישראל. מנגד, טוענת המערערת כי התשלום נעשה בפועל על ידי תושב חוץ, וכי אין מקום להבחנה שמבקש המשיב לערוך בין הגורם המשלם המהותי לבין הגורם המשלם הטכני. המערערת מבקשת להסתמך על סעיף 170 לפקודה, המטיל חובת ניכוי במקור על משלם ריבית, אף אם מדובר במוסד כספי אשר רק מעביר את הכספים. עוד טוענת המערערת כי חברת החשמל קיבלה פטור מניכוי מס במקור, במטרה לחסוך את עלויות המס למשקיעים באג"ח.

6. סעיף 5(4) לפקודה קובע כי ריבית ששולמה על ידי תושב ישראל תיראה כהכנסה שהופקה בישראל. כידוע, דיני המס מחייבים להתחקות אחר המהות הכלכלית האמיתית של העסקה, ולפיכך לשם קביעת הגורם המשלם יש לבחון מיהו הגורם שבאופן מהותי חב בחובת התשלום. הגורם המשלם הוא הגורם החייב בתשלום הריבית ולא דווקא הגורם שהעביר את הכספים לידי המערערת.

7. תשלום הריבית על ידי גורם מתווך אינה משנה את זהות המשלם, מאחר שהמתווך כאן אינו אלא צינור להעברת הכספים. למוסד הכספי ככל שקיימת מחויבות חוזית נובעת היא מיחסי לקוח מוסד

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 1127-07 ארזן אחזקות נ' פקיד שומה

- 1 כספי בעוד שמקור התשלום הוא באג"ח אשר מקימה מחויבות בין המערערת לבין חברת החשמל
2 לתשלום הריבית. בהיגד "ריבית ששולמה" לא מתקבל על הדעת כי טמון תשלום "טכני" הנובע
3 מיחסי לקוח בנק. מבחינה זו, הגורם המתווך הוא אמצעי תשלום שנבחר על ידי המשלם ואינו
4 המשלם עצמו. לו היה נקבע כי המתווך הוא המשלם, הרי שמשמעות הדבר הייתה שהצדדים לעסקה
5 יכלו לקבוע את חבות המס שלהם רק על ידי בחירת גורם מתווך מתאים. ברי כי לא זאת הייתה
6 כוונת המחוקק בקביעה כי יראו הכנסה ששולמה על ידי תושב ישראל כהכנסה שהופקה בישראל.
7
- 8 8. המערערת טוענת בסיכומיה כי הגישה הטכנית היא הגישה השולטת בדין שחל עובר לתיקון 132
9 לפקודה, כלומר הגורם המשלם הוא הגורם המעביר את הכסף באופן טכני לידי הנישום, ולא הגורם
10 שממנו נבע התשלום באופן מהותי. המערערת הפנתה בעניין זה לעמ"ה 114/89 **ברונפמן נ' פקיד**
11 **שומה נתניה**, מיסים 1/1 ה-79 (פברואר 1992) (להלן: **עניין ברונפמן**), שם נקבע כי עמלות שהגיעו
12 למערער מעבודתו והופקדו בבנק בבליה לא יראו כהכנסה שנתקבלה בישראל רק בגין כך שהנישום
13 העביר לחשבון בנק ישראלי לאחר מכן. מאחר שלעניין קבלת ההכנסה נקבע כי יש לבחון את
14 המקום בו היא נתקבלה לראשונה, מכאן הסיקה המערערת כי גם קביעת הגורם המשלם ראוי
15 שתיעשה באופן טכני. לגישת המערערת, פרשנות טכנית זו מחייבת לראות בגורם המתווך שהעביר
16 את התשלום לזכות המערערת כגורם המשלם בענייננו.
17
- 18 9. דומני כי המסקנה מפרשת **ברונפמן** היא הפוכה מגישת המערערת. הקביעה שם כי העברת
19 ההכנסה לחשבון בנק בישראל אינה משנה מאופיה המקורי כהכנסה שנתקבלה בחו"ל, מצביעה על
20 כך שהמבחן לקביעת מקום קבלת ההכנסה היה מבחן מהותי דווקא ולא טכני. לדידי, יש להבין את
21 פסק דין **ברונפמן** כמבחין בי הכנסה ש"נתקבלה" בישראל לבין הכנסה ש"הגיעה" לישראל. המבחן
22 הרלוונטי הוא מבחן מהותי הבוחן את מקום קבלת ההכנסה ולא את המקום שאליו היא הועברה
23 באופן טכני (ראו גם: עמ"ה 878/75 **יצחק רזין נ' פקיד שומה רמת גן**, פס"מ נ"ב 107, שם נקבע כי
24 הכנסה משכר עבודה שקיבל המערער בפרס בגין עבודתו שם היא הכנסה שנתקבלה בחו"ל, אף אם
25 הועברה מאוחר יותר לישראל; השוו: עמ"ה 176/68 **אבניאל מרדכי עו"ד נ' פקיד שומה חיפה**,
26 פד"א ב 494, שם נקבע כי יש לראות בכל הכנסה שהגיעה בפועל לישראל כהכנסה שנתקבלה
27 בישראל. יצוין כי משהוגש ערעור על פסק דין אבניאל נעתר לו המשיב ללא התדיינות).
28
- 29 9. בדומה לכך, גם זהות הגורם המשלם תיבחן באופן מהותי ולא באופן טכני-דווקני. עצם העברת
30 הכספים על ידי גורם מתווך לא תהפוך בהכרח את מעביר הכספים למשלם. הגורם המשלם הוא
31 הגורם המחויב בתשלום הריבית כלפי מחזיק האג"ח ואשר נושא מבחינה כלכלית בעול התשלום,
32 ולא הגורם אשר מעביר את הכספים באופן טכני. בענייננו, המשלם הוא חברת החשמל, שהינה
33 תושבת ישראל, שכן היא הנושאת בחובת תשלום הריבית למחזיקי האג"ח. לפי הוראות סעיף 45(4)
34 לפקודה יש לראות בהכנסת הריבית כהכנסה שהופקה בישראל. הרציונאל הפיסקלי דומני מצוי
35 בזיקה הטריטוריאלית ששלטה בכיפה קודם לתיקון 132 לפקודה. חברה ישראלית המשלמת ריבית
36 לתושב ישראל תחוב הריבית במס בישראל בשל שמדינת ישראל היא בתשתיותיה איפשרה למשלם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 1127-07 ארזן אחזקות נ' פקיד שומה

1 כמו גם למקבל להפיק את ההכנסה, לנהל עסק, להקים חברה, לפעול באופן כלכלי להשאת רווחים
2 וכיוצא באילו בקיומן של מערכות חיים מוסדרות, מערכת חוקים המאפשרת זו, מערכת משפט,
3 מערכות כלכליות, בורסה, מערכות פיזיות, חשמל, מים, כבישים, חומרי גלם והדברים ידועים.
4 משכך קיימת נאמנות כלכלית לריבון ולטריטוריה שמאפשרת פעילות עסקית כלכלית זו. מכאן
5 במובן ההיולי, מקור החובה "לשתף בהכנסות" בדרך מיסוין בידי הריבון והטריטוריה שבה אותן
6 תשתיות מצמיחות הכנסה. על כן מהותית בבחינת ההיגד "ריבית המשולמת" תבחן החבות המשלם
7 שמכוחה. באופן זה מוגשמת תכלית סעיף 45(4) האמור. משקבעתי זאת, לא ראיתי לנכון להידרש
8 לשאלה האם הריבית מהווה גם הכנסה החייבת במס מכוח סעיף 2 לפקודה.
9

10 10. למעלה מהנדרש, יצוין כי גם ניסיון המערערת לתמוך עמדתה בסעיף 170 לפקודה לא מועיל
11 לטעמי, בכל הכבוד. סעיף 170 מחייב כל משלם, לרבות מוסד כספי, בניכוי במקור, ומכאן למדה
12 המערערת כי כוונת המחוקק הייתה לראות גם במוסד כספי המעביר כספים כ"משלם". המערערת
13 התעלמה מכך שהגדרת המשלם בסעיף 170 שונה מזו שבסעיף 45(4) לפקודה. בעוד שסעיף 45(4) נוקט
14 בלשון "משלם" ותו לא, בסעיף 170 נקבע כי המשלם הוא "לרבות מוסד כספי... שבאמצעותו
15 משתלמת ההכנסה". דומני כי בכך ביטא המחוקק את עמדתו כי יש להבחין בין המשלם המהותי
16 לבין מעביר התשלום, שכן הניכוי במקור הורחב כך שיכלול גם מוסד כספי שבאמצעותו משתלמת
17 ההכנסה, אף אם אינו הגורם המשלם. כך גם תכלית סעיף 170 שונה ובעיקרה היא קביעת "צינור
18 גביה". משכך בהקשר לסעיף 170 ראוייה הבחינה הטכנית מה שלא ראוי בפירוש סעיף 45(4).
19

20 11. עוד טענה המערערת כי הפטור מניכוי במקור שניתן לחברת החשמל הינו פטור "גורף", כלומר
21 הפטור ניתן במטרה לפטור את מחזיק האג"ח מחבות במס. נתקשיתי להבין את פשר טענה זו. ידוע
22 לכל כי הניכוי במקור משולם כמקדמה על חשבון המס ואין במתן פטור מניכוי במקור או בקביעת
23 שיעור מס מופחת לניכוי במקור בכדי לשנות את חבות המס הסופית.
24

קיזוז הפסד הון ריאלי מניירות ערך כנגד רווח הון ממכירת האג"ח

25
26 12. למערערת צמח בשנת המס 2002 הפסד ריאלי מניירות ערך שהיא ביקשה לקזז כנגד הרווח
27 ממכירת האג"ח. סעיף 6(ז)(1)(ב)(1) לחוק התיאומים קובע כי הפסד ריאלי מניירות ערך יקוזז כנגד
28 רווח ריאלי מניירות ערך בלבד, כלומר לשם ביצוע הקיזוז המבוקש על המערערת להראות כי האג"ח
29 הינו נייר ערך אשר חל לגביו הוראות סעיף 6 לחוק התיאומים.
30

31 13. סעיף 6 מגדיר נייר ערך בשנת המס שבערעור כ"נייר ערך הנסחר בבורסה...". בהמשך הסעיף
32 מוגדר המונח בורסה בהאי לישנא:

33 "בורסה" –

34 (1) ...

35 (2) בורסה לניירות ערך שאושרה באחת הארצות המנויות בתוספת הראשונה להיתר

36 הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978;

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 1127-07 ארזן אחזקות נ' פקיד שומה

1 (3) מסחר מעל הדלפק בארה"ב בנייר ערך הכלול ברשימה שמפרסם ארגון הסוחרים

2 בניירות ערך בארה"ב (NASDAQ)."

3
4 14. המערערת טענה בפני כי האג"ח הונפק על פי תשקיף מכוח הוראות סעיף 144a לחוק ניירות
5 הערך האמריקאי (התשקיף לכאורה צורף לסיכומי המשיב, בהסכמת הצדדים ובאישור בית
6 המשפט, להלן: "מסמך ההנפקה"), וכי לאחר ההנפקה הם נסחרו במסגרת בורסת הנאסד"ק
7 האמריקאית. לעניין זה הציגה המערערת הודעה מאתר הנאסד"ק (מע/6) בקשר למערכת מסחר
8 אלקטרונית בניירות ערך שהונפקו לפי 144a (המכונה PORTAL).

9
10 15. מנגד, טוען המשיב כי הנפקה לפי סעיף 144a היא הנפקה שאינה חייבת בפרסום תשקיף
11 ומיועדת לתושבי ארה"ב שהינם משקיעים מוסדיים מאושרים בלבד (מכונים QIB – Qualified
12 Institutional Buyer), וכן חלות מגבלות על מכירת נייר הערך לאחרים. לטענת המשיב, מסמך
13 ההנפקה שחברת החשמל פרסמה במסגרת הנפקת האג"ח הינו מפרט בלבד שאינו מהווה תשקיף.
14 מכירת האג"ח, לטענת המשיב, נעשית במפגש ישיר בין קונה ומוכר, ולא באמצעות הבורסה.

15
16 16. סעיף 5 לחוק ניירות הערך האמריקאי מחייב פרסום תשקיף (registration statement) בכדי
17 לסחור בניירות ערך שבתחולת החוק. סעיף 5(d) לחוק קובע חריג לכלל זה ומאפשר לחברות
18 מסוימות להציע ניירות ערך לגופים מוסדיים מאושרים, כהגדרת מונח זה בכלל הפדראלי
19 230.144a, הוא כלל 144a שעל פיו הונפק האג"ח.

20
21 17. כלל 144a, שכותרתו Private releases of securities to institutions, קובע מגבלות
22 במכירת ניירות ערך המונפקים לפיו. סעיפים 7(b) ו-7(c) לכלל מרחיבים מגבלות אלו ומחילים
23 אותן גם על גורמים המוכרים את נייר הערך, אשר אינם המנפיק. המגבלות האמורות מפורטות
24 בסעיף 7(d), שם נקבע כי: נייר הערך יימכר רק למשקיע מוסדי מאושר, כהגדרתו בכלל (סעיף
25 7(d)(1)), על המוכר לנקוט בצעדים להבטיח כי רוכש נייר הערך מודע לכך שנייר הערך פטור
26 מהוראות סעיף 5 לחוק ניירות הערך האמריקאי (סעיף 7(d)(2)), ניירות הערך המוצעים למכירה לא
27 היו במועד ההנפקה באותו המעמד (class) כשל ניירות ערך הנסחרים בבורסה רשומה (סעיף
28 7(d)(3)(i)), נייר הערך אינו נייר ערך של חברות השקעות (סעיף 7(d)(3)(ii)), ולבסוף נקבע כי
29 במידה שהמנפיק אינו כפוף להוראות חוק Securities Exchange Act of 1934 יש חובה לספק
30 לרוכש מידע מסוים המפורט בכלל. מגבלות דומות על סחירות האג"ח תוארו במסמך ההנפקה של
31 האג"ח (עמודים 134 – 136).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 1127-07 ארזן אחזקות נ' פקיד שומה

18. כלל 144a קובע במפורש כי ניירות הערך המונפקים מכוח הכלל פטורים מהוראות חוק ניירות הערך האמריקאי בדבר חובת פרסום תשקיף. כן חלות מגבלות חמורות על סחירות נייר הערך. קיימת אף התייחסות מפורשת לחובות המנפיק במידה ומדובר בחברה שניירות הערך שלה אינן נסחרות בבורסה, ומורס מכאן כי אין לראות בנייר ערך המונפק לפי סעיף 144a כנייר ערך הנסחר בבורסה. אף במסמך ההנפקה מצוין במפורש כי:

6 **"(2) It (האג"ח, מ.א.) acknowledges... that the Notes (רוכש האג"ח, מ.א.)**
7 **have not been and will not be registered under the Securities Act**
8 **"(חוק ניירות הערך האמריקאי)**

19. המערערת טוענת כי התשתית לסחר בניירות ערך שהונפקו לפי 144a, ה-PORTAL המופעל על ידי הנאסד"ק, מהווה בורסה. עצם העובדה שהנאסד"ק האמריקאי מספק תשתית כלשהי לסחר בניירות ערך אלו אינה מעידה כי מדובר בנייר ערך שנסחר בבורסה עצמה. המערערת לא הציגה כל ראיה שתבהיר את המעמד של ה-PORTAL, והאם ניירות ערך הנסחרים בו נחשבים ככאלו הנסחרים במסגרת בורסה מאושרת. כמו כן, לא הוצג כל אישור מטעם בורסה בארה"ב או כל בורסה אחרת לכך שהאג"ח נסחר שם. לא הוצג כי האג"ח רשום כדרישת הסעיף, ברשימת ניירות הערך הנסחרים בנאסד"ק. אף העד מטעם המערערת, מר ניר קפלון, סמנכ"ל הכספים של ניסקו ארזן, העיד כי למיטב ידיעתו האג"ח לא נסחר בבורסה מוסדרת כלשהי: **"זה לא נסחר בבורסה של ניו יורק, לא בשוויץ או במקומות האלה. זה נסחר "מאחורי הדלפק"**. (פרוטוקול מיום 4.4.2011, עמוד 8, שורה 18). על אלו יש להוסיף כי לפי הוראות סעיף 144a, האג"ח כלל אינו כפוף להוראות מסוימות בדיני ניירות הערך האמריקאיים, באופן אשר מטיל ספק רב בטענה כי מדובר בנייר ערך שנסחר בבורסה.

20. לאור האמור, האג"ח אינו מהווה נייר ערך כמשמעות המונח בסעיף 6 לחוק התיאומים.

20. המערערת טענה לחילופין כי היא מהווה מוסד כספי. לאור הוראות סעיף 6(ז)(1)(ב)(2) יש לראות הפסד ריאלי מניירות ערך בידי מוסד כספי כהפסד עסקי, הניתן לקיזוז לפי הוראות סעיף 28 לפקודה. רו"ח מיכה דוד, המפקח מטעם המשיב העיד, ועדות זו לא נסתרה, כי טענה זו סותרת את דיווחי המערערת עצמה שלא דיווחה על הכנסות ריבית כהכנסות מעסק (פרוטוקול דיון מיום 4.4.2011, עמוד 14, שורות 6 – 12). המערערת גם לא הציגה אף ראשית ראיה שתתמוך בטענתה כי היא קיימה פעילות עסקית של מוסד כספי, וטענה זו נותרה כטענה בעלמא. יתירה מכך, מסמך ההנפקה מצוין במפורש כי חל איסור על מכירת האג"ח למוסד כספי ישראלי (עמודים 136 ו-138 למסמך ההנפקה). לאור האמור, המערערת לא הוכיחה טענתה כי היא מהווה מוסד כספי.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 1127-07 ארזן אחזקות נ' פקיד שומה

יישום חוק התיאומים בשנת 2003

21. בשנת 2003 המערערת לא הפעילה את הוראות חוק התיאומים, לאור העובדה ששיעור השינוי במדד באותה השנה היה שלילי, דהיינו שרר במשק מצב של דיפלציה ולא אינפלציה. המערערת עומדת על כך כי סעיף 1(13) לחוק התיאומים קובע את המונח "שיעור עליית המדד" ומכאן שלפי לשון החוק יש להפעיל את הוראות החוק רק במקרה של עליית מדד. המערערת טוענת כי גם תכלית חוק התיאומים תומכת בגישתה, שכן מטרת החוק להתמודד עם מצב של אינפלציה, והפעלת החוק במצב של דיפלציה חוטאת לכוונת המחוקק ולתכלית החוק.

22. מנגד, טוען המשיב כי המונח "שיעור עליית המדד" מוגדר בחוק התיאומים כ"פרש שבין המדד של החודש שבו מסתיימת התקופה לבין המדד של החודש שקדם לחודש שבו מתחילה התקופה, מחולק במדד של החודש שקדם לחודש שבו מתחילה התקופה", ואין כל מניעה מבחינת לשון החוק כי הפרש בין שני מספרים יוביל לתוצאה שלילית. לעניין תכלית החוק, טוען המשיב כי תכלית החוק היא ניטרול מרכיב האינפלציה מהכנסותיו של הנישום. לטענת המשיב, במקרה של נישום עם סיכום הון שלילי, כמשמעות המונח בסעיף 7 לחוק התיאומים, יישום החוק במצב של מדד שלילי יביא לניכוי בשל אינפלציה וינטרל את הפגיעה בשל ירידת המדד. לבסוף, טוען המשיב כי המערערת יישמה בשנת 2004 את הוראות חוק התיאומים כאילו המדד בשנת 2003 היה שלילי ולא אפס, כטענתה כאן, ודי בכך בכדי לדחות טענותיה על הסף.

23. חוק התיאומים קובע נוסחת חישוב פשוטה לקביעת שיעור עליית המדד, מבלי לסייג כי הנוסחה תחול רק אם תוצאתה חיובית. אין לייחס משקל רב לכותרת המונח שהוגדר, אלא לתוכן ההגדרה עצמה, כפי שהדבר נעשה בכל הוראת חוק אחרת. אין זו אלא דוגמה אחת מיני רבות שבה המחוקק משתמש במינוח מסוים לשם נוחות שבשימוש, כאשר תכלית המינוח יכולה להיות שונה. כך למשל בסעיף 2 לפקודת הדיג, 1937 נקבע ההגדרה למונח דג כלהלן: "דג" פירושו כל חיית-מים בין שהיא דג ובין שאינה דג והוא כולל ספוגים, דגי צדף, מקליפים, צבים ויונקים שבמים", או הגדרת מחוקק המשנה כי "בכל מקום בסעיפים אלה בהם מדובר על כלב, גם חתול במשמע" (סעיף 11ב לחוק עזר לירושלים (פיקוח על כלבים וחתולים), התשל"ח-1978) (ראו לעניין זה ת"א 11-02-5664, טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ נ' מדינת ישראל - רשות המיסים - פקיד השומה ירושלים 1, מיסים כז/1-ה-212 (פברואר 2013) שם נידונה הגדרת המונח "שיעור עליית המדד" שבסעיף 1 לפקודה, שהגדרתו זהה לזו שבחוק התיאומים).

24. גם לעניין תכלית החוק, הצדק עם גישת המשיב. ברור ממכלול הוראות החוק כי מטרת החוק היא לנטרל את מרכיב השינוי בשיעור המדד במדידת הכנסתו של הנישום, ולא דווקא להגן על נישום מפני פגעי האינפלציה.

25. סעיף 7 לחוק התיאומים קובע כי מהכנסתו החייבת של הנישום ינוכה ניכוי או תתווסף תוספת בשל אינפלציה, שהינם סיכום ההון מוכפל בשיעור עליית המדד. בכך חוק התיאומים לא רק מגן על

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ע"מ 1127-07 ארזן אחזקות נ' פקיד שומה

1 הנישום מפני פגעי האינפלציה, אלא אף מונע הגנה מיותרת שעה שהנישום אינו זכאי לכך מאחר
2 שסיכום הונו שלילי, על ידי קביעת תוספת להכנסתו החייבת. תכלית החוק היא מדידת הכנסתו של
3 הנישום בנטרול השפעת השינוי במדד. תכלית זו מתיישבת היטב עם התכלית הכללית שבבסיס
4 חקיקת המס, שהיא מימון אוצר הרשות הציבורית תוך קביעת שומת אמת לנישום. לאור תכלית זו,
5 מן הראוי להחיל את הוראות חוק התיאומים גם במקרים של מדד שלילי. ודוק, כפי שציין בא הכוח
6 המלומד של המשיב, החלת הוראות חוק התיאומים גם בעת שינוי שלילי בשיעור המדד תאפשר
7 לנישומים מסוימים, אשר להם סיכום הון שלילי, דווקא לזכות להגנה מפני ירידת שיעור המדד
8 (לתוצאה דומה, כי יש להחיל את הוראות חוק התיאומים בשנת 2003 בה שיעור השינוי במדד היה
9 שלילי, הגיע גם בית המשפט המחוזי בירושלים בעמ"ה 423/10, ר-ס חברה לייבוא וייצור מזון בע"מ
10 נ' פקיד שומה ירושלים (ניתן ביום 7.2.2013, פורסם במיסים און-ליין)).

אחרית דבר

11
12 הערעור נדחה על כל חלקיו. המערערת תישא בהוצאות המשיב ובכלל זה שכר טרחת עורך דין
13 בסכום כולל של 43,000 ₪.
14 ניתן היום, כ"ח בניסן תשע"ג, 8 אפריל 2013, בהעדר הצדדים.
15
16

17
18
19

מגן אלטוביה, שופט